Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Lokalt funderede analyser

Kystvandrådsmøde – Ringkøbing Fjord

Peter Kaarup

Baggrund for projektet Lokalt funderede analyser

Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug 4. oktober 2021

*"I tillæg til second opinion skal der afsættes 16 mio. kr. til i udvalgte marine vådområder at gennemføre **lokalt funderede analyser, som skal afdække om der kan findes andre veje til at opnå målopfyldelse, som defineret i EU's Vandrammedirektiv**.*

Second Opinion

- Gennemgang af det faglige grundlag for opgørelsen af kvælstofbehovet
- Politikkerne skal træffe beslutning om kvælstofindsatsen ved genbesøget af landbrugsaftalen i 2023/2024

Baggrund

Miljømålet er opfyldt i få kystvande jf. forslag til vandområdeplanerne 2021-2027 (VP3).

Indsatsbehov er i forslag til VP3 opgjort til ca. 13.000 tons kvælstof.

Indsatsprogrammet i VP3 indeholder indsatser for ca. 10.400 tons kvælstof

Der er et restindsatsbehov på 2.600 tons med den nuværende viden.

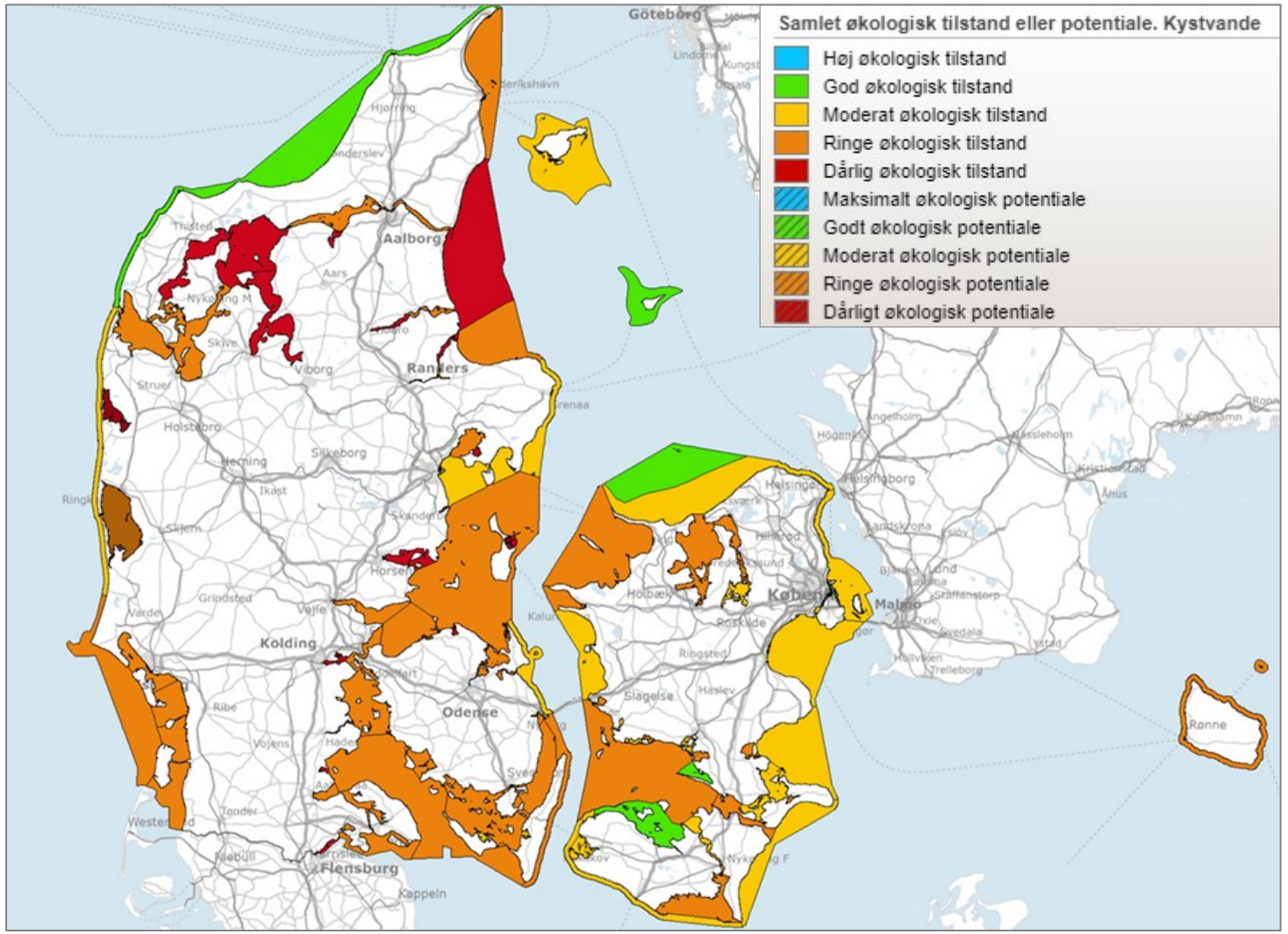

Formål

Det overordnede formål med kystvandrådsarbejdet er at bringe lokal viden i spil med henblik på at foretage fagligt velkvalificerede og lokalt funderede analyser af kystvande, og herunder udarbejde forslag til et indsatsprogram, som sikrer målopfyldelse i kystvandet i 2027.

Opgaven

Opgaven kan indeholde følgende arbejdstrin:

1) Analyser kystvandets væsentligste udfordringer for at opnå målene og identificer indsatsbehovet/restindsatsbehovet i kystvandet

2) Vælge virkemidler til at løfte indsatsbehovet i kystvandet

3) Prioritere, fordele og evt. placere virkemidler, så implementeringen af virkemidlerne sikrer målopfyldelse i kystvandet.

Vejledning om Kystvandrådsarbejdet 2023

- Opdateret med aktuelle datoer

Organisering og deltagere i projektet

Pilotprojekt med inspiration fra vandløbsrådene

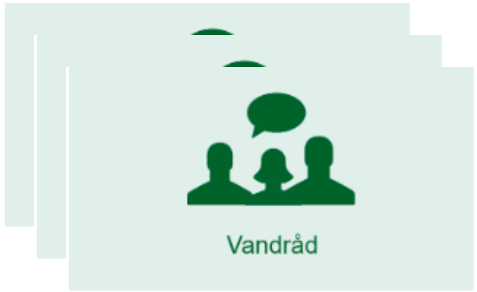

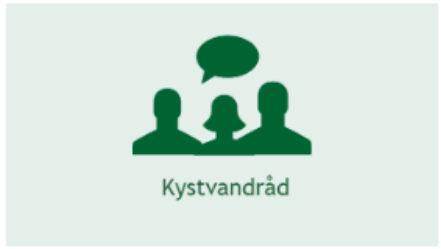

Udvalgt 4 kystvandområder

Sekretariatskommuner

- Ringkøbing-Skjern Kommune
- Viborg Kommune
- Varde kommune
- Odense Kommune

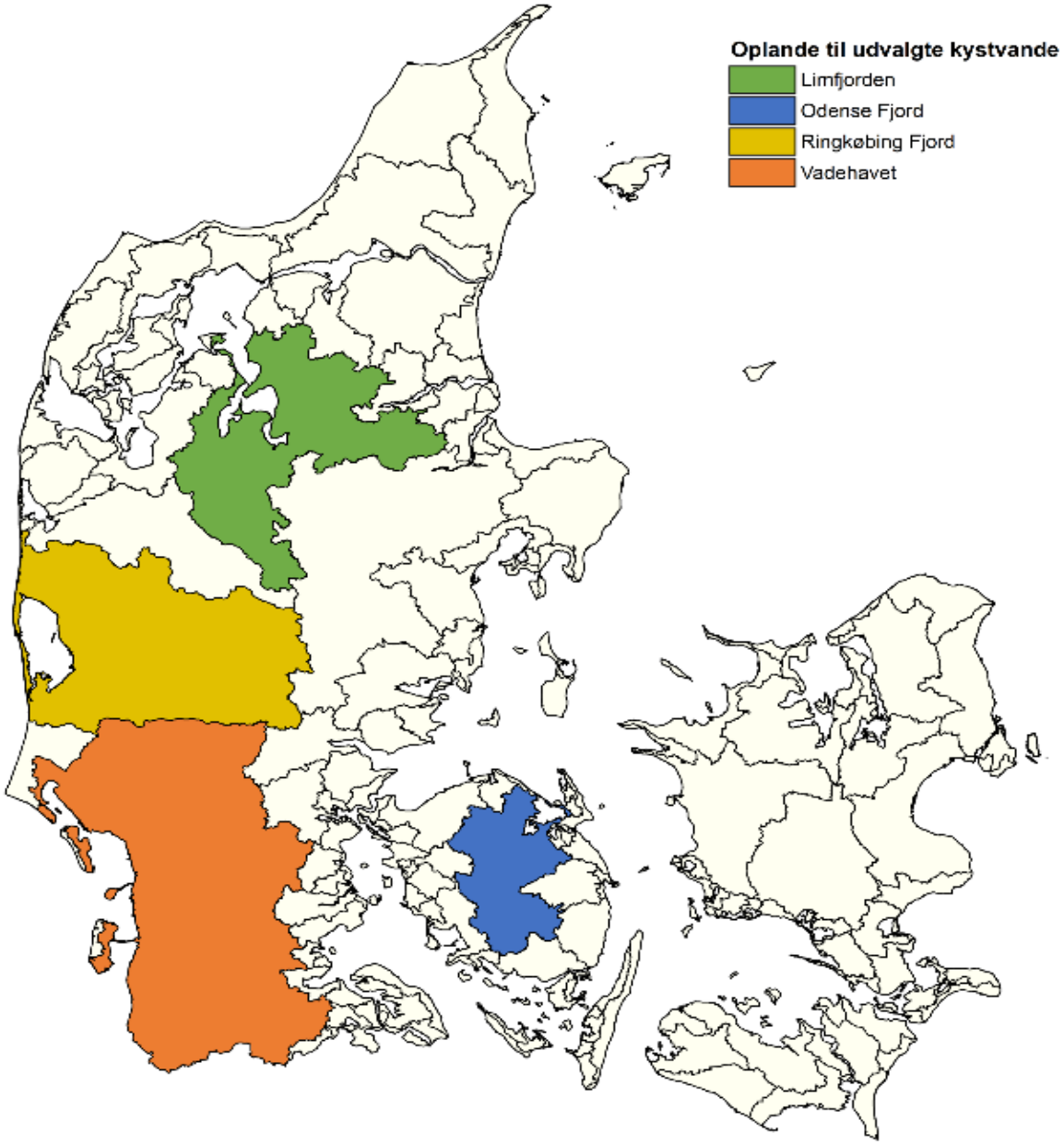

Organisering af projektet

Samarbejde mellem Finansministeriet (Formand), Miljøministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

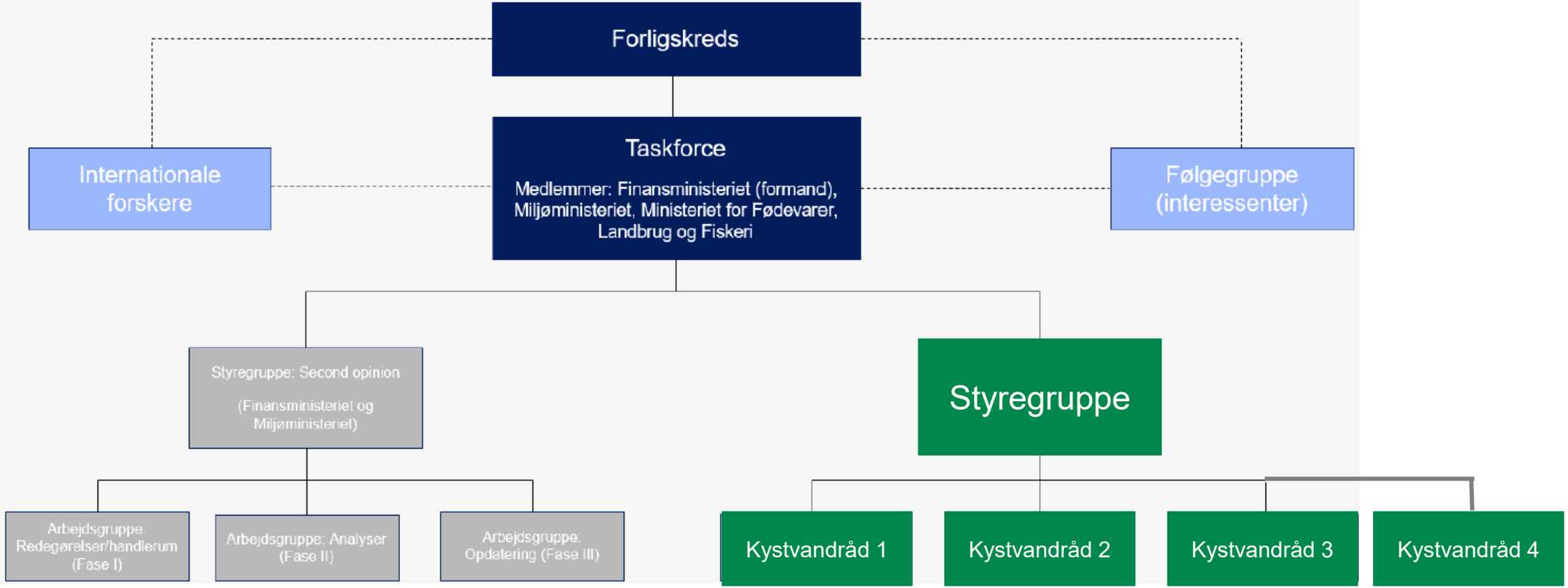

Leverancer

Kystvandrådene skal senest 31. december 2023 levere:

1. En analyse af kystvandets væsentligste udfordringer for at opnå målopfyldelse
2. Minimum ét og maksimalt to scenarier med forslag til lokalt tilpassede og forankrede indsatsprogrammer, der sikrer målopfyldelse i kystvandet
3. En evaluering af projektet, heriblandt kystvandrådets arbejdsproces og evt. andre relevante bidrag til brug til det videre arbejde for lokal inddragelse

Kystvandrådene kan senest 1. november 2023 levere:

2. Forslag til lokalt tilpassede og forankrede indsatsprogrammer, hvis kystvandrådet ønsker forslaget vurderes til evt. teknisk indarbejdelse til genbesøg af Vandområdeplanerne 2021-2027

Anderkendt ekspertbistand

Krav om at hyre anerkendt ekspertbistand til at løfte og løse opgaven

Et samarbejde

Udklip fra Vejledning om kystvandrådsarbejdet:

> Forskningsinstitutionerne har allerede foretaget et betydeligt arbejde i at vurdere forskellige typer af virkemidler jf. afsnit 2.2.2 nedenfor. Eventuelle forslag til nye virkemidler kan med fordel vurderes af forskningsinstitutionerne. Kystvandrådene skal hyre ekspertbistand fra en eller flere anerkendte rådgivere til at hjælpe med at løse opgaven. Ekspertbistand kan være dansk eller international bistand fra f.eks. en forskningsinstitution eller en konsulentvirksomhed med dokumenteret indsigt i danske forhold på området. Hyri af anerkendt ekspertbistand er med henblik på at skabe et godt fundament for drøftelser om mulige virkemidler

Anerkendte eksperter

Tilbud fra Miljøstyrelsen

#1 Tilbud om præsentation af rammerne af projektet for kystvandrådene

#2 Tilbud om beregning af effekt af forslag til indsatsprogrammer

Tilbud 2 kan være aktuelt når kystvandrådene har udkast til indsatsprogram klar og vil have effekten beregnet hos Miljøstyrelsen med inddragelse af omsætning fra ”Mark til Fjord”.

Velkommen til at rette henvendelse til Miljøstyrelsen gennem sekretariatskommunen.

Opgaven løses af Kommuner og Kystvandråd under inddragelse af relevante eksperter

Et kort oprids af arbejdet i relation til forslag til Vandområdeplan 3

Information på Miljøministeriets og Miljøstyrelsen hjemmeside

Dokumenter, kortmateriale og baggrundsdata

Ringkøbing Fjord – den økologiske tilstand/potentiale

Dybdeudbredelsen af rodfæstede planter: Ringe økologisk potentiale

Mængden af planktonalger (klorofyl): Ringe økologisk potentiale

Bunddyr (bentiske invertebrater): Højt økologisk potentiale

Samlet økologisk tilstand for fjorden er **Ringe økologisk potentiale**

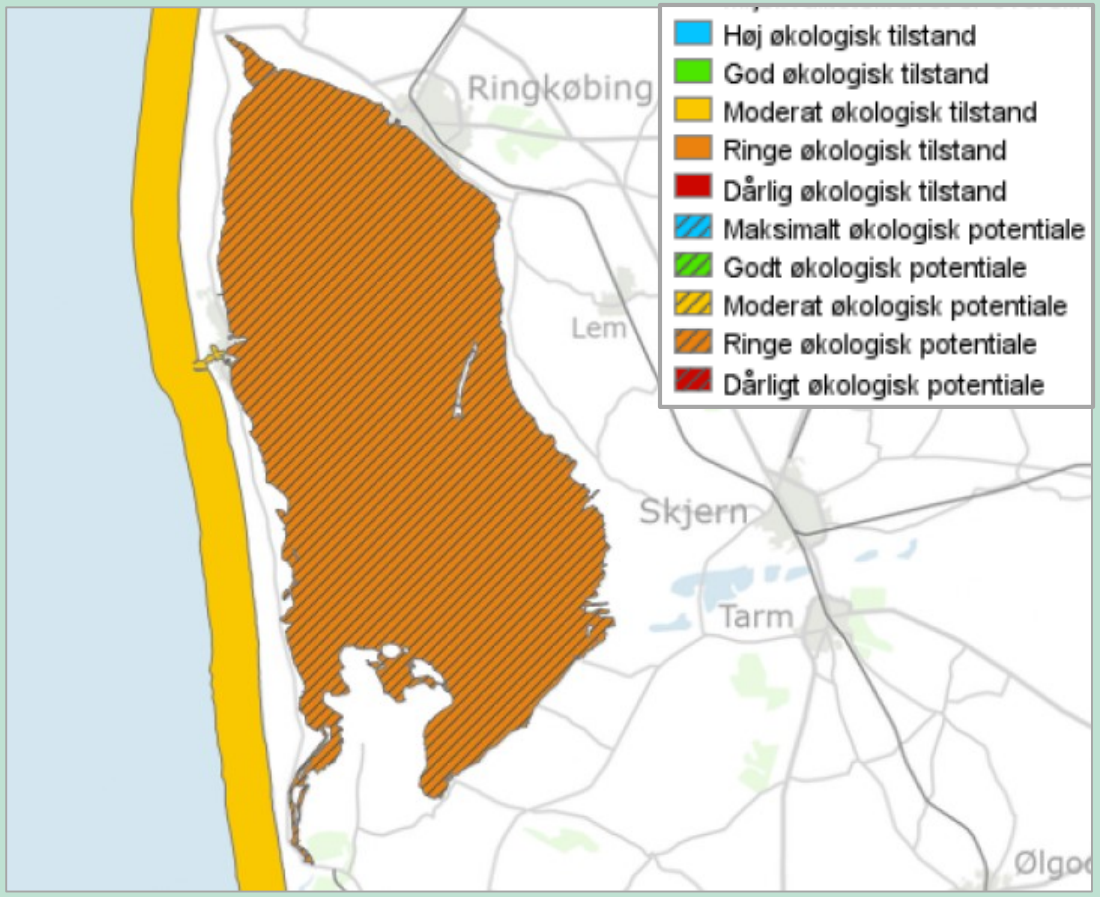

Sandmusling og havbørsteorm

Principskitse for fastlæggelse af målsætning

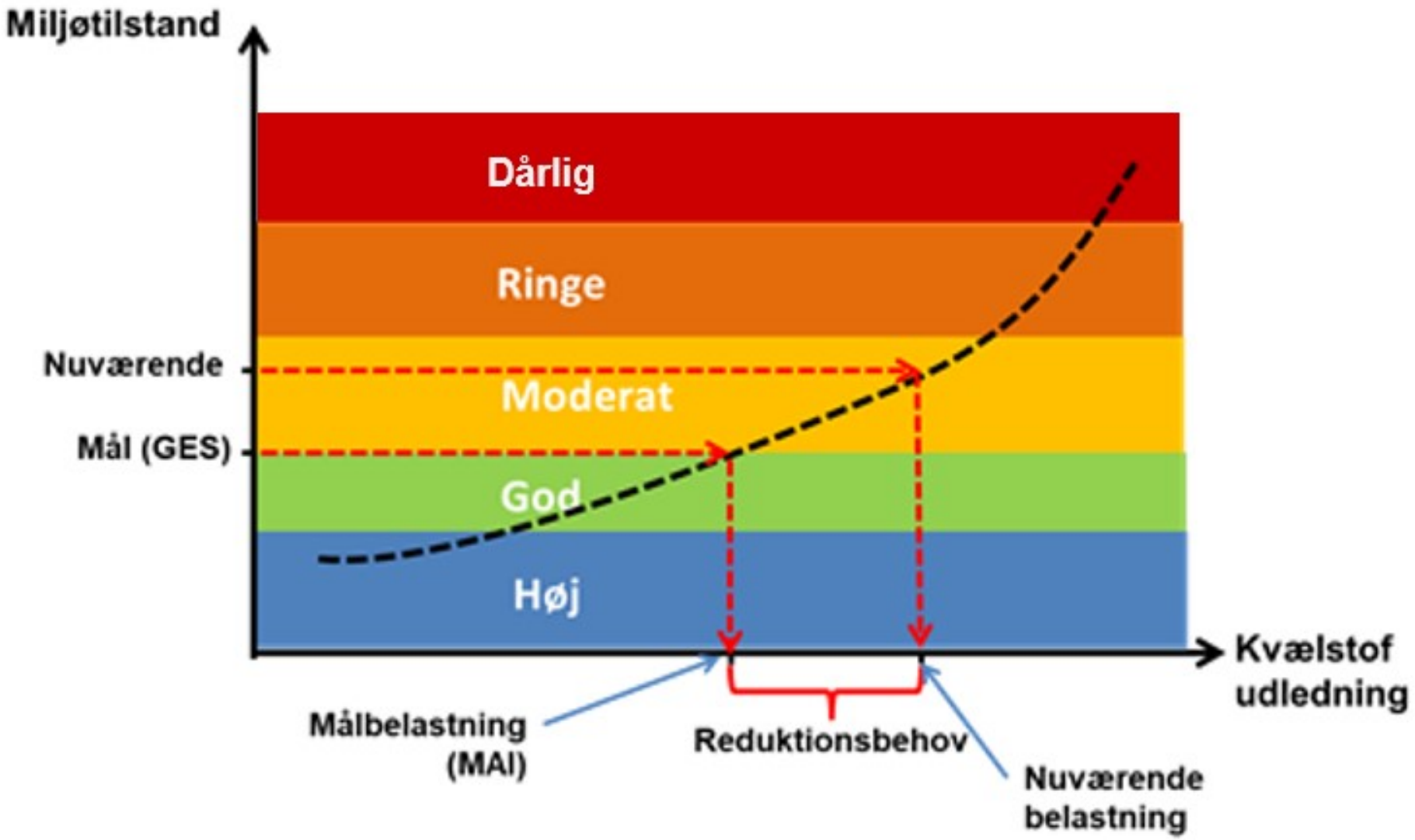

Statusbelastning: 56.300 tons kvælstof pr. år

- Udledningen af kvælstof opgjort på baggrund af viden fra bl.a. den nationale overvågning
- Målinger i vandløb, der løber til havet, eller ud fra oplysninger om dyrkningsforhold, nedbør m.v.
- Spildevandsudledninger

- Der korrigeres for forskelle i nedbør mellem årene
- Der anvendes et gennemsnit af udledninger fra årene 2016-2018 for at få den mest robuste opgørelse

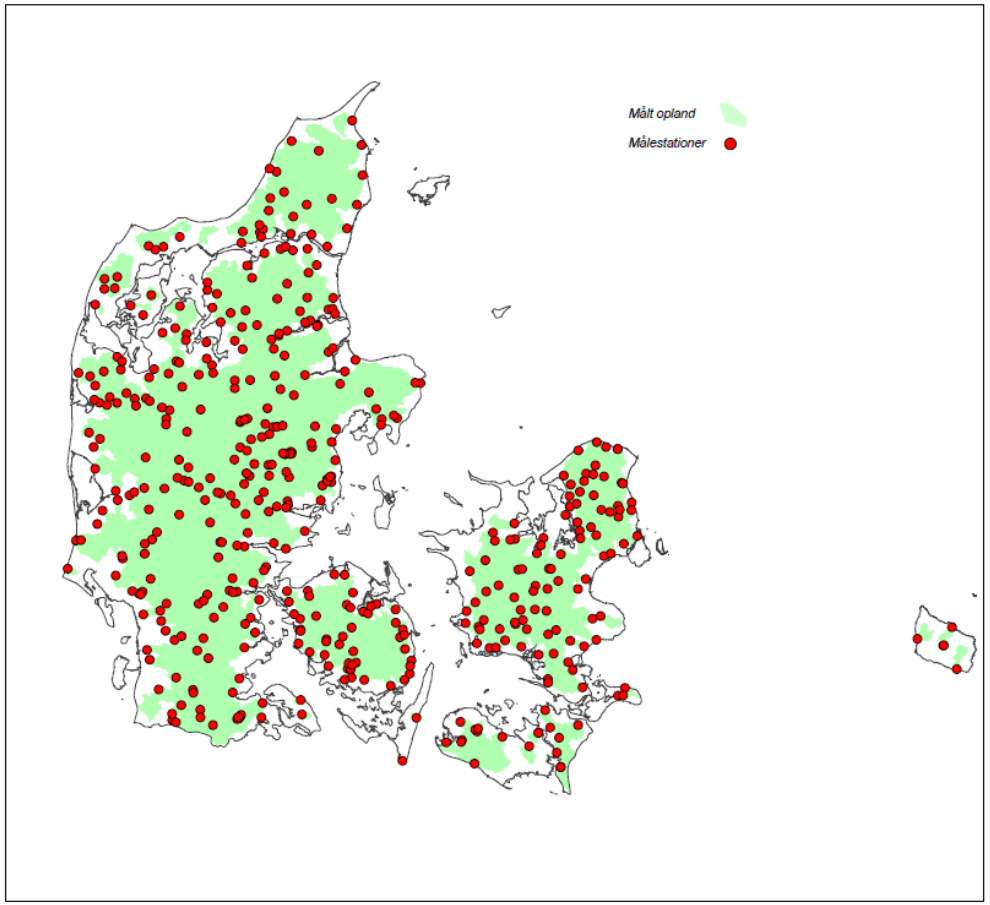

Baselinebelastning: 51.400 tons pr. år

- Med udgangspunkt i statusbelastningen beregnes den forventede udledning i 2027 på baggrund af allerede vedtagne tiltag og generel struktur udvikling, f.eks.:

  - Nedgang i dyrket areal
  - Ændrede krav til udnyttelse af gødning m.v.
  - Vådområder, lavbundsprojekter m.v.
  - Forbedret spildevandsrensning

- Effekten af disse tiltag kan opgøres samlet til ca. 4.900 tons kvælstof pr. år
- Effekten fordeles som udgangspunkt på landsbrugsarealet

- Effekt af fremtidige tiltag over for punktkilder er opgjort med udgangspunkt i bl.a. oplysninger fra kommuner og forsyninger og fordelt på de konkrete udledningspunkter

Indsatsprogram i vandområdeplanerne 2021-2027

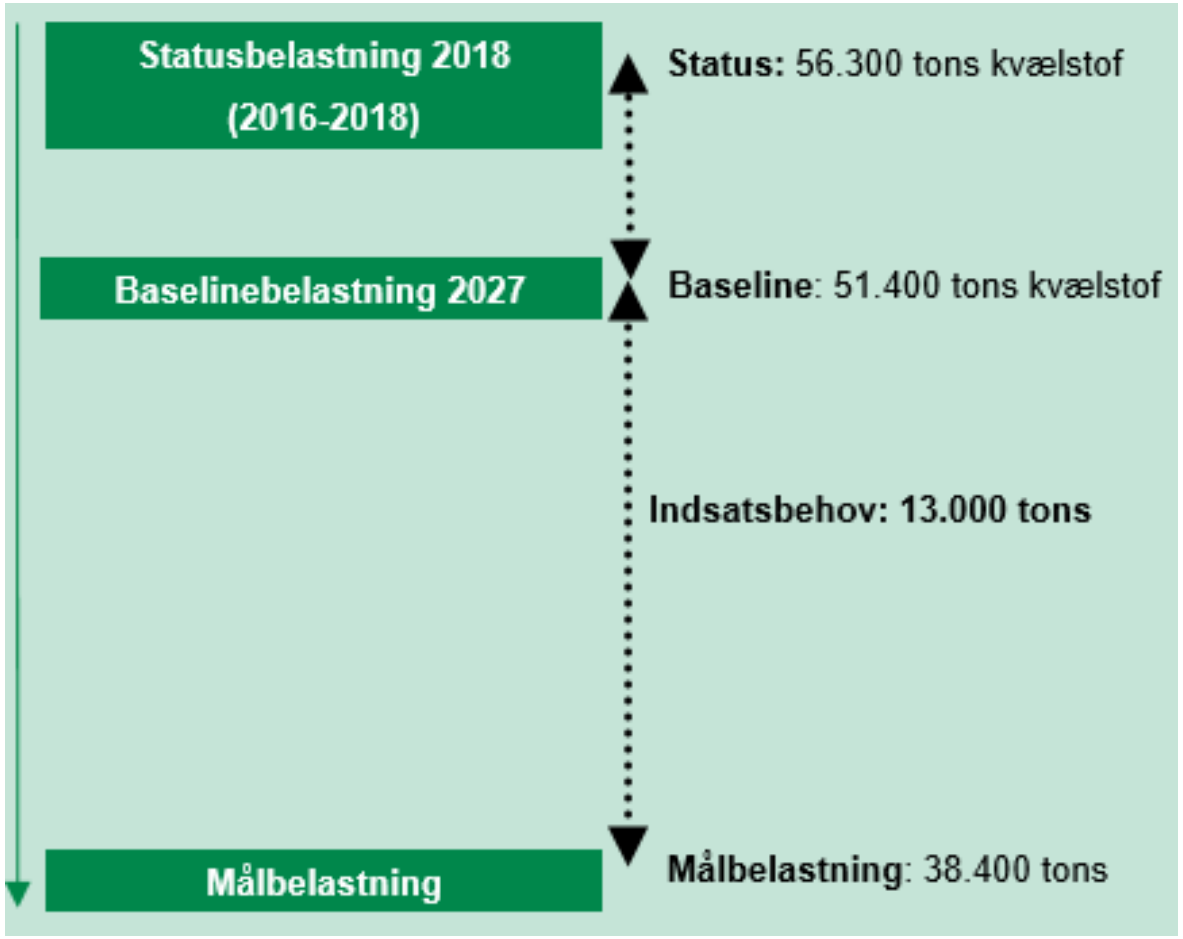

Baselinebelastning – Målbelastning = Indsatsbehov

Bilag 1.1: Beregning af fordelt indsatsbehov 2027 på deloplande med udgangspunkt i målbelastninger for heloplande

Hovedfarvands-område		Kystvand-gruppe	Kystvand		Nedstrøms kystvand	Areal, helopland	Status-belastning	Baselin belastn
ID	Navn	ID	ID	Navn	ID	km2	Tons N/år	Tons N/

Bilag 1: Kystvande - deloplande: Kvælstofindsats fordelt på virkemidler

Hovedfarvands-område		Kyst-vand-gruppe	Kystvand - delopland		Areal	Status-belastning	Baseline-belastning 2027	Fordelt indsatsbehov 2027, jf. bilag 1.1	CAP, sum af effekter	Klima-lavbund	Sko rejs
ID	Navn	ID	ID	Navn	km2	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons
1	Nordsøen	119	111	Lister Dyb	1877,9	1865,9	1801,6	61,9	28,4	66,6	
1	Nordsøen	119	107	Juvre Dyb	284,4	321,4	299,0	107,1	8,2	7,2	
1	Nordsøen	119	120	Knudedyb	1453,4	3014,4	2869,9	1725,3	61,9	39,8	

Indsatsbehov

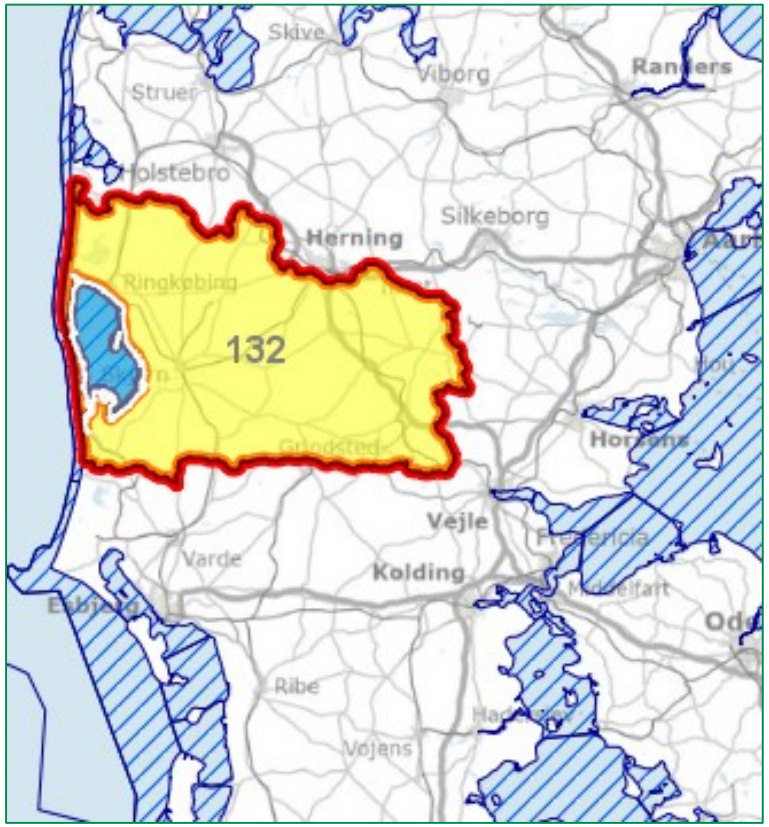

Bilag 1.1 Kystvand – delopland	ID	132
	Navn	Ringkøbing Fjord
Areal	km2	3476,5
Statusbelastning	Tons N/år	4517,5
Baselinebelastning 2027	Tons N/år	4236,6
Målbelastning	Tons N/år	2634,6
Indsatsbehov	Tons N/år	1602

Virkemidler i vandområdeplanerne 2021-27

Virkemidler for kvælstof fra Landbrugsaftalen 2021

Reform af EU's landbrugspolitik (CAP)	**Ha**
GLM8	32.939
Bruttoarealmodel	25.000
ES miljø og klimagræs	71.700
ES biodiversitet	50.000
Kollektive virkemidler	
N vådområder	8.481
Minivådområder	1.145
Privat skovrejsning	6.686
CAP-lavbund (KV)	2.256
Øvrige	
Klima-lavbund ("yderligere lavbund" 22.000 ha)	22.000
Privat skovrejsning	10.829
Ekstensivering	38.000
Spildevandsindsatser	
Målrettet regulering – 6.500 tons N/år	

Indsatsbehov og virkemidler

Bilag 1: Kystvande - deloplande: Kvælstofindsats fordelt på virkemidler	Kystvand - delopland	ID	132
		Navn	Ringkøbing Fjord
	Areal	km2	3476,5
	Statusbelastning	Tons N/år	4517,5
	Baselinebelastning 2027	Tons N/år	4236,6
	Målbelastning	Tons N/år	2634,6
	Fordelt indsatsbehov 2027, jf. bilag 1.1	Tons N/år	1602
CAP og øvrig generel indsats 2027	CAP, sum af effekter	Tons N/år	81,0
	Klima lavbund	Tons N/år	83,1
	Skovrejsning	Tons N/år	8,5
	Ekstensivering	Tons N/år	25,2
	Spildevandsindsats	Tons N/år	0,0
Kollektiv indsats 2027 (teknisk budgettering)**	Vådområder	Tons N/år	160,1
	Minivådområder	Tons N/år	20,9
	Skovrejsning, kollektiv	Tons N/år	5,3
	CAP lavbund	Tons N/år	14,2
Regulering i 2027 (teknisk budgettering)**	Målrettet regulering, 3.500 tons N **	Tons N/år	341,1
	Forventet yderligere indsats efter 2025, 3000 tons N. Skal leveres ved regulering eller tilsvarende kollektiv indsats	Tons N/år	448,3
	Sum af indsatser 2027	Tons N/år	1187,6

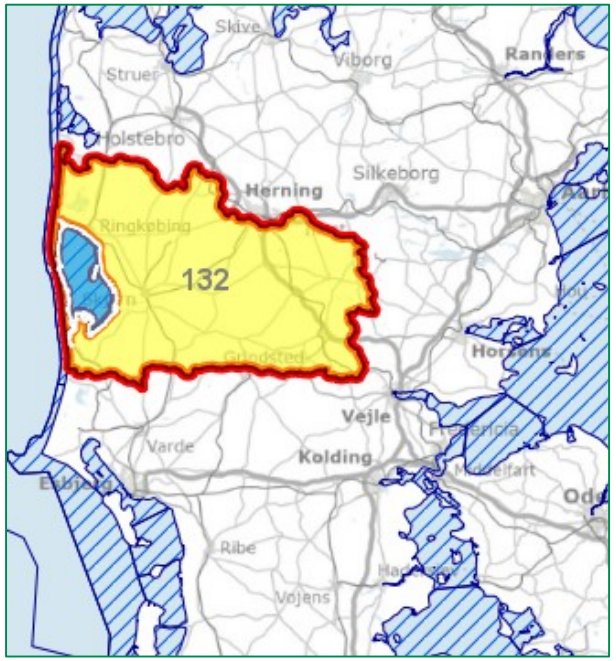

Restindsatsbehov

Fordeling af virkemidler

på baggrund af opgjort indsatsbehov i sammenhængende vandområder

Kollektive virkemidler

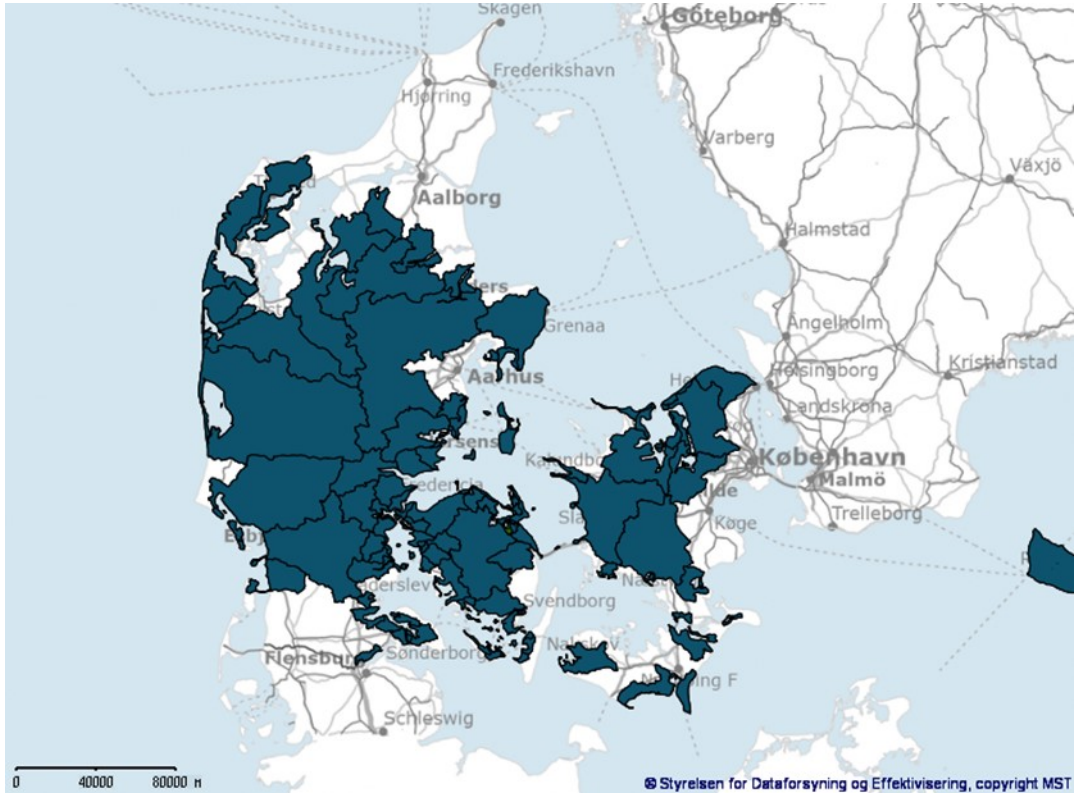

Målrettet regulering og ny regulering

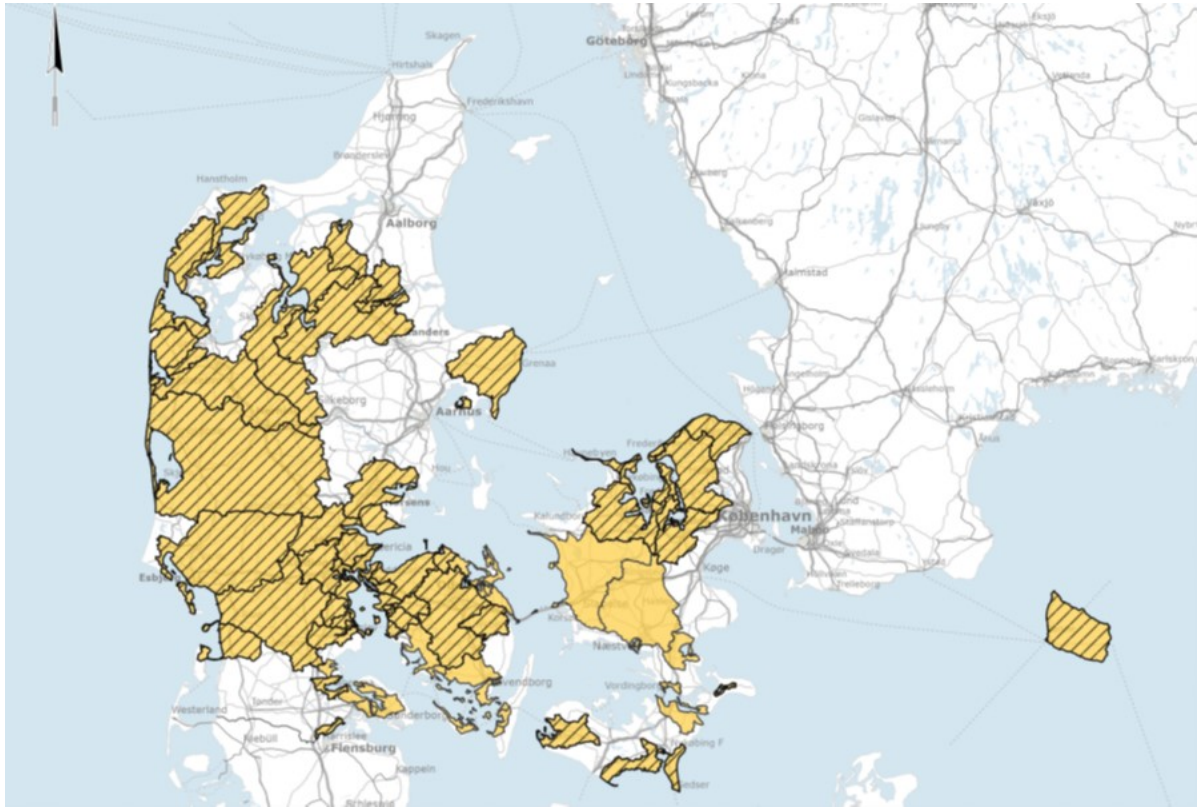

Tak for opmærksomheden